

«Καλοστεριωμένοι»!!

Γιά ένα έπιτυχημένο γάμο
Γιά μιά εύτυχισμένη σίκουγένεια

Κείμενα: Μητροπολίτης Δημητριάδος Χριστόδουλος

Έπιμέλεια έκδοσης: Αρχιμ. Θεόκλητος Κονιαριανός, Πρωτοσύγκελλος Ι. Μητροπόλεως
Δημητριάδος, Αρχιδιάκονος Θεολόγος Αποστολίδης

Φωτοσύνθεση: Γιώργος Καρατάσιος, Πρωτοπαπαδάκη 10 Λάρισα, τηλ: 531375

Καλλιτεχνική έπιμέλεια, φύλμα, μοντάζ: Τάσος Ξουράφας,

Λόν Δαλεξίου 25 Βόλος, τηλ: 25529

Φωτογραφίες: Αρχείο Ι. Μητροπόλεως Δημητριάδος, Γαρύφ. Γανωτόπουλος - Βόλος.

Έκδοση και Έκτύπωση: Αποστολική Διακονία

© Αποστολική Διακονία

Ιασίου 1 – 115 21 Αθήνα, τηλ. 72.28.008

Έκδοση Α' 1992, Έκδοση Β' 1994

K.A. 99.08.022

ISBN 960-315-081-9

Π

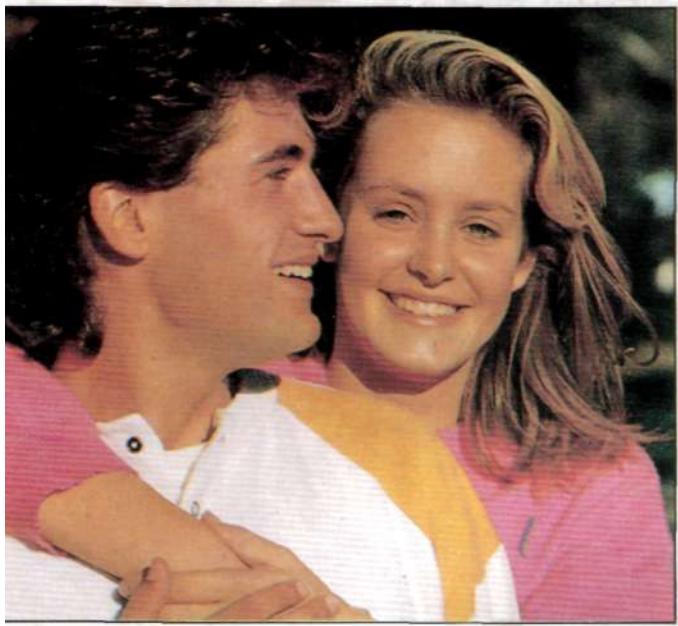
ως θά φθάσετε μέχρι τό γάμο και πώς θά έπιτύχετε σ' αὐτόν; Νά τα δύο κεφαλαιώδη προβλήματα πού σᾶς ἀπασχολοῦν αὐτή τήν ὥρα. "Έχετε ἀσφαλῶς τίς ἀπόψεις σας. "Έχετε ἡδη κάνει καὶ τίς ἐπιλογές σας. Καὶ διακατέχεσθε ἀπό αὐτοπεποίθηση. Εὐχόμαστε κι ἐμεῖς γά μή ἀστοχήσετε. Μέ τό καλό νά παντρευθῆτε και νά εύτυχήσετε. Μέ ἔνα «ναί» ἀλλάζει ἡδη ἡ ζωή σας.

Η Μητέρα σας ἡ Ἐκκλησία θέλει νά συμβάλει στήν εύτυχία σας. "Έχει θεόσταλτες ἀπόψεις καὶ γνῶμες γιά τά θέματα πού σᾶς ἐνδιαφέρουν καὶ ἀπασχολοῦν. Καὶ θέλει μέ ἀπλότητα νά σᾶς τίς πεῖ. Πιστεύει πώς ἐκφράζει τήν ὄρθη ἀποψη. "Ισως νά μή τήν ἔχετε ἀλλη φορά ἀκούσει. Τώρα, στήν καμπή αὐτή τῆς ζωῆς σας, εἰναι ἀνάγκη νά τήν ἀκούσετε. Δοκιμάστε καὶ δέν θά χάσετε. "Αλλωστε ἡ ἴδια πιστεύει δτὶ ὁ γάμος είναι ἔνα ισόβιο ἄθλημα, πού παρέχει εὐκαιρίες συμμετοχῆς στήν ἀσκηση τῆς τελειότητας.

Τό φυλλάδιο αὐτό γράφηκε γιά σᾶς. "Αποβλέπει στήν ἐνημέρωσή σας. "Αν σᾶς πείσει, θά ἐκπληρώσει τόν προορισμό του. "Αλλως, θά ἔχει κάμει τό καθῆκον καὶ τό χρέος του ἀπέναντί σας.

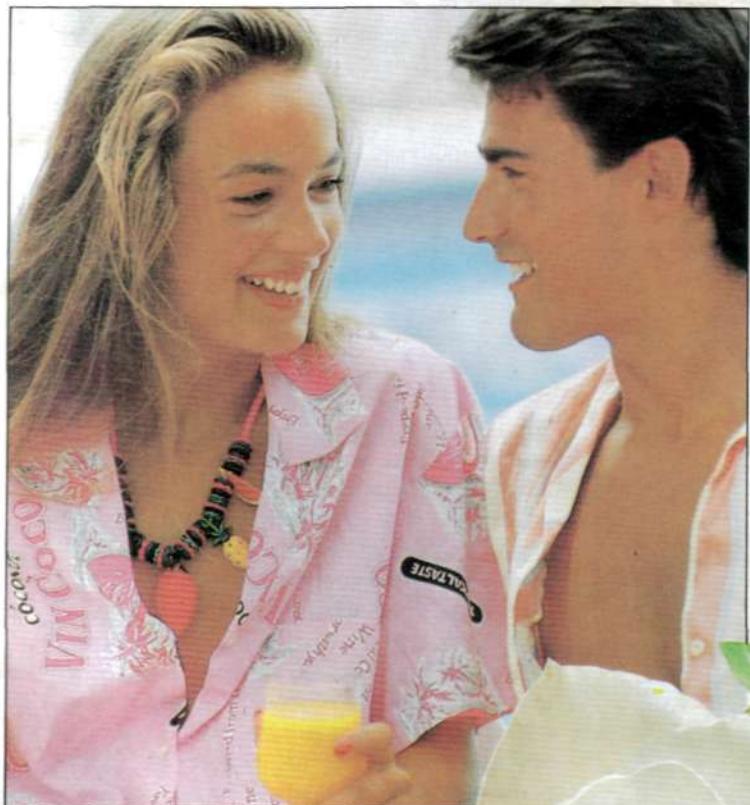
ΓΑΜΟΣ - ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Είναι κοινός πιά τόπος ότι στίς ήμέρες μας πολλές άξεις άναθεωρούνται ένω αλληλές άμφισβητούνται. Άναμεσά τους και οικογένεια, ο γάμος, οι διανθρώπινες σχέσεις. Πολλοί νέοι φθάνουν σέ συναισθηματικό άδιεξοδο, ένω βρίσκονται άντιμετωποί με τή μοναξιά τῶν παγερῶν πόλεων και τῶν προβληματικῶν ή άπρόσωπων σχέσεων. Τό δύλημμα όρθωνται άπειλητικό: Θά πορευτοῦν μόνοι τους η θά αποφασίσουν νά μοιρασθοῦν τή ζωή, τίς άγωνίες και τούς άγωνες τους μέ κάποιον άλλο; Κι ἂν ἐπιλέξουν τό δεύτερο, ποιά μορφή θά έχει αὐτή ή «συνεργασία», αὐτό το μοιρασμα ρόλων και εύθυνῶν;

Μέχρι τώρα πολλοί νέοι κατέκριναν τούς γονεῖς τους γιατί παντρεύθηκαν άκολουθώντας τήν «πεπατημένη». Αύτοί θά προτιμούσαν νά πρωτοτυήσουν ἐπιλέγοντας ίσως σχήματα πού, χωρίς νά δημιουργοῦν εύθυνες, χαρίζουν και πρόσκαιρη ἐστω, άπόλαυση. Μιλάμε γιά τίς «έλευθερες συμβιώσεις» πού ἀποβλέπουν στήν άμοιβαία ἔξυπηρέτηση συναισθηματικῶν και άλλων άναγκῶν, χωρίς δεσμεύσεις και δεσμάτα. Αύτή ή «πρωτοτυπία» ούσιαστικά είναι όπισθοδρόμηση αἰώνων, τότε πού ή γυναίκα, στερημένη παντελῶς νομικῶν και ήθικῶν δικαιωμάτων, πάνω στήν αὐτοδιάθεσή της, ἔπαιξε τό ρόλο «έργαλείου ήδονῆς» γιά τόν ἄνδρα. «Οσο κι ἂν πέρασαν τά χρόνια δέν ἔλειψαν οι χρησιμοθήρες νοσταλγοί τής ἀπόλαυσης, πού είναι μονόδρομος, χωρίς άμοιβαιότητα, χωρίς ύποχρεώσεις. «Θά ηθελα νά είχα μιά κοπέλα πού νά αισθάνομαι δυμοφα μαζί της, διαφορετικά ἀπό όποιαδήποτε άλλη, άλλα και αὐτή γιά μένα. Τό ἂν θά είναι γυναίκα μου η δχι δέν μέ ἀπασχολεῖν». Έτσι ἀπάντησε σέ μιά δημοσιογραφική ἔρευνα ἔνας νέος, τυπικός έκπρόσωπος τοῦ ρεύματος αὐτοῦ. Κι ἔνας άλλος πρόσθεσε: «Τή μισή ζωή μας τήν τρῶνε οι γονεῖς μας καί τήν άλλη μισή τά παιδιά μας. «Οποιος φέρνει στόν κόσμο παιδιά προεξοφλεῖ τήν ύπόλοιπη μισή ζωή του».

Πολλοί νέοι της έποχης μας ξέρουν καλά τι... δέν θέλουν. 'Άλλα δέν ξέρουν τί θέλουν! Κι αύτό γιατί δέν υμαθαν νά θυσιάζουν κάτι γιά χάρη τοῦ ἄλλου. Έκ πρώτης δψεως φαίνεται νά κυριαρχεῖ μέσα τους ή έπιτυχία της «σχέσεως» τους μέ τὸν ή τὴν σύντροφο τους. Αύτή τούς ένδιαφέρει καί δχι ή οίκογένεια, τὰ παιδιά, τὸ σπιτικό. Κοντόφθαλμη ή μᾶλλον μονόπλευρη θεώρηση, χωρίς μεγάλη προοπτική. Κι αύτό γιατί δέν θέλουν νά δοῦν τό μοντέλο ζωῆς πού είσηγείται ή Έκκλησία. Τή χριστιανική οικογένεια, βασισμένη στό μέγα μυστήριο τοῦ γάμου.

Γάμος - έσφαλμένες τοποθετήσεις

Πολλοί διερωτήθηκαν μέχρι σήμερα τί, τέλος πάντων, είναι ό γάμος. Οι άπαντήσεις ποικίλουν, άκόμη καί άνάμεσα σε χριστιανούς. Μερικοί από αύτους έπηρεασμένοι από τό κοσμικό πνεῦμα καί τό άθεο κλίμα τῆς έποχής μας άντιλαμβάνονται τόν γάμο σάν ένα φυσικό, βιολογικό ή κοινωνικοοικονομικό γεγονός. Ό πανσεξουαλισμός έχει έπηρεάσει βαθειά τή σκέψη τῶν ἀνθρώπων, μέ αποτέλεσμα νά τοποθετοῦν τήν εὐτυχία τους στήν ἀποκλειστική ἀπόλαυση τοῦ σέξ. Γ' αύτό καί ό γάμος θεωρεῖται σάν μία νόμιμη καί ἐγκεκριμένη ἀπό τήν κοινωνία ἐρωτική σχέση, χωρίς καμία συνείδηση εὐθύνης καί ἀποστολῆς. "Οταν περάσει η μεταξύ τους ἐρωτική ἔλξη, τότε ό γάμος δέν έχει νόημα. Οι σύντροφοι χωρίζουν καί ἀναζητοῦν νέο σύντροφο καί νέα περιπέτεια. Ό γάμος μακρύ καί ἔξω ἀπό τήν Ἐκκλησία, παραμένει ένα φυσικό γεγονός, δέν έχει ιερότητα, δέν μπορεῖ οὔτε νά σώσει, οὔτε νά σωθεῖ. Καί διαλύεται. Δέν πρέπει νά ξεχνοῦμε ότι ἔξω ἀπό τήν Ἐκκλησία, ὅλα είναι ἀλύτρωτα: κόσμος, φύση, ἄνθρωπος, κοινωνία. Είναι δψεις τοῦ πεσόντος κόσμου πού έχει δηλητηριασθεῖ θανάσιμα. "Ετσι καί ό γάμος, ως γεγονός φυσικό ή κοινωνικό καί μόνον είναι ἄρρωστος καί ἀδύνατος ἀπό τή φύση του νά λυτρώσει τόν ἄνθρωπο καί νά τοῦ χαρίσει ὀλοκλήρωση καί εὐτυχία. Παραμένει «μόρφωμα φύσεως καί δχι χάριτος».

Μερικοί ἄλλοι θεωροῦν τό γάμο αύστηρῶς ίδιωτική, προσωπική ύπόθεση τῶν δύο προσώπων καί δέν ἀναγνωρίζουν σέ κανέναν καμία άνάμειξη. Δυσανασχετοῦν καί γι' αύτές τίς νομικές διατάξεις τῶν κρατῶν πού ρυθμίζουν τή σχέση τῆς συνάφειας τῶν δύο προσώπων. Οιαδήποτε άνάμειξη τρίτων είναι, κατ' αύτους, μοιραία καί καταχρηστική, ἐφ' ὅσον τά δύο πρόσωπα καί μόνον παιζουν τούς ἀποκλειστι-

κούς ρόλους. "Ετσι ό γάμος είναι μία ιδιωτική σύμβαση, «συνάλλαγμα του ιδιωτικού δικαίου» που συνάπτεται και τελειούται μέ τη σύμπτωση της βουλήσεως τῶν δύο συμβαλλομένων. "Απαξ καὶ αὐτό συμβεῖ, δλα τελείωσαν (πολιτικός γάμος). Γιά ἀνάμειξη Θεοῦ καὶ Ἐκκλησίας οὔτε λόγος. "Η ἄν γίνεται κάποτε λόγος, αὐτό συμβαίνει μόνο καὶ μόνο γιά τή λαμπρή τελετή, τούς πολυελαίους, τή λάμψη και τή λαμπρότητα.

Γάμος - ή θέση της Έκκλησίας

Γιά τήν Έκκλησία ό γάμος, πέρα ὅλων τῶν ἀνωτέρω, εἶναι κυρίως **ἡνα Μυστήριο** καὶ μάλιστα «μέγα». "Οταν ό γάμος γίνει Μυστήριο, μεταθέτει τους συζύγους καὶ τόν φυσικό τους γάμο ἀπό τὸν παλαιό, ἀλύτρωτο καὶ χωρίς Θεό κόσμο τοῦ ἐγωισμοῦ, τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου, στὸν καινό, δηλ. το νέο θεανθρώπινο κόσμο τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀγάπης, τῆς Έκκλησίας.

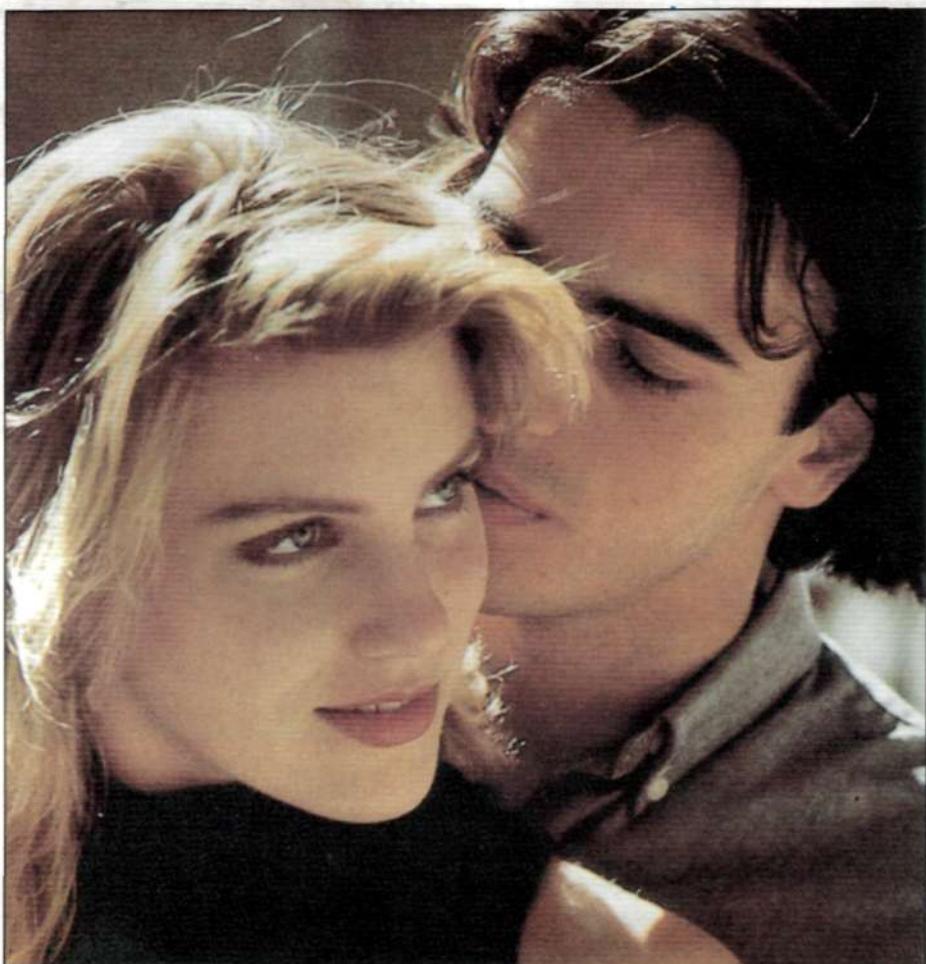

Ἐξηγώντας σαφέστερα τί σημαίνει τό ότι ό γάμος εἶναι Μυστήριο λέμε ότι μέ τήν εὐλογία τῆς Έκκλησίας καὶ τή θεία Χάρι δχι μόνο ἔξασφαλίζονται κάποιες ἄνωθεν πνευματικές ἐνισχύσεις πού ἔξαγιάζουν τίς βιολογικές, φυσιολογικές καὶ ἄλλες λειτουργίες τῆς «συζυγίας», ἀλλά καὶ ότι τό Μυστήριο ἐγγυᾶται, μέ ἐγγητή τό Θεό, ότι ή «**κοινωνία τοῦ γάμου**» θά μεταμορφώσει τά δύο πρόσωπα σέ μιά ὑπεράνθρωπη ἐνότητα, πού ἐκδηλώνεται μέ τό «**ἔσονται δέ οι δύο εἰς σάρκα μίαν**». Αὐτήν τήν ἐνότητα πρωτίστως ζητεῖ ἀπό τό Θεό ή Έκκλησία, ηδη ἀπό τήν τελετή τοῦ Ἀρραβώνος, όταν παρακαλεῖ: «βεβαιώσον αύτούς τή παρά σοῦ ἀγίᾳ ἐνότητι».

Αύτή δέ ή ένότητα τῶν δύο, ἔξαγιασμένη καὶ βεβαιωμένη ἀπό τή θεία Χάρη ἔχει σάν πρότυπό της α) Τήν κοινωνία τῶν προσώπων τῆς Ἀγ. Τριάδος β) Τήν κοινωνία τῶν δύο ἐν Χριστῷ φύσεων καὶ γ) Τήν ένότητα Χριστοῦ καὶ Ἐκκλησίας. Αὐτός ὁ συσχετισμός δέν εἶναι τυχαῖος, οὔτε αὐθαίρετος. Τόν κάνει ὁ Ἀπ. Παῦλος ὅταν, δικαιολογώντας γιατί ὠνόμασε τόν γάμο «Μυστήριον μέγω» συμπληρώνει: «Ἐγώ δέ λέγω εἰς Χριστόν καὶ εἰς τήν Ἐκκλησίαν». Καὶ βέβαια αὐτό δέ σημαίνει ὅτι ἐδῶ ἔχουμε ἔνα παραλληλισμό μεταξύ γάμου καὶ Ἐκκλησίας, οὔτε τήρηση ἀναλογιῶν μεταξύ τους. Ἄλλα μιά προέκταση

καὶ ἀντανάκλαση τῆς θείας ζωῆς, μέσα στὸν κτιστό κόσμο μας.

Οπως δέ οι δύο φύσεις τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀσύγχυτες καὶ ἐνωμένες, ἔτσι καὶ στὸ γάμο οἱ ὄποιεσδήποτε διαφορές ἀνάμεσα στά δύο φῦλα, ἀντί νά γίνονται πηγὴ ἀντιδικίας, διαιρέσεως καὶ διασπάσεως, γίνονται συμπληρωματικά τοῦ ἐνός καὶ τοῦ ἄλλου στοιχεῖα σὲ μιά ὑπερούσια σύζευξη καὶ σύνθεση, ὅπως γνωρίζει νά τήν ἀπεργάζεται μόνο τό θαῦμα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, ή ὅποια «πάντα ύπομένει, οὐδέποτε ἐκπίπτει καὶ (κυρίως) οὐ ζητεῖ τά ἔαυτῆς» (Α' Κορ. 1γ' 5,7-8).

Γάμος - άπό το ένστικτο στήν ένσυνείδητη έπιλογή

Τά ένστικτα τής αύτοσυντηρήσεως και τής διαιωνίσεως τής ζωῆς είναι κοινά στόν ἄνθρωπο και στά ζῶα. Είναι ξμφυτες όρμες που κατευθύνονται πρός ώρισμένο σκοπό. Στά ζῶα και οι δύο παρέμειναν στό ἀρχικό στάδιο. Στόν ἄνθρωπο ἔξελίχθηκαν σύμφωνα μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τό δεύτερο, ειδικότερα, διετήρησε τόν χαρακτήρα τής ορμῆς, ἀλλά τιθασσεύθηκε μέσα σέ πλαίσια ήθικά και κοινωνικά χάρη στήν πνευματικότητα τοῦ ἄνθρωπου, και στήν ἀγάπη δημιουργίας κοινωνίας. Στόν ἄνθρωπο κυριάρχησε ὁ νόμος τής πνευματικῆς διάστασης τοῦ γάμου που ξεπέρασε τό ένστικτο και ἐφθασε στήν ἐλεύθερη έπιλογή συντρόφου, στήν πιστότητα και ισοβιότητα.

Θέλημα τοῦ Θεοῦ ὑπῆρξε ἡ διάκριση τοῦ ἄνθρωπου σέ ἄνδρα και γυναίκα. Θέλημά Του ἐπίσης ἡ ἀμοιβαία ἔλξη τους. Στήν Κ. Διαθήκη αὐτή ἡ ἔλξη γίνεται Μυστήριο. "Ετσι ὁ γάμος γίνεται θεοσύστατος και θεοευλόγητος. Σύμφωνα μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ «καταλήψει ἄνθρωπος τόν πατέρα αὐτοῦ και τήν μητέρα και προσκολληθήσεται πρός τήν γυναίκα αὐτοῦ και ἔσονται οι δύο εἰς σάρκα μίαν». Ή Έκκλησία δέν ἀποδέ-

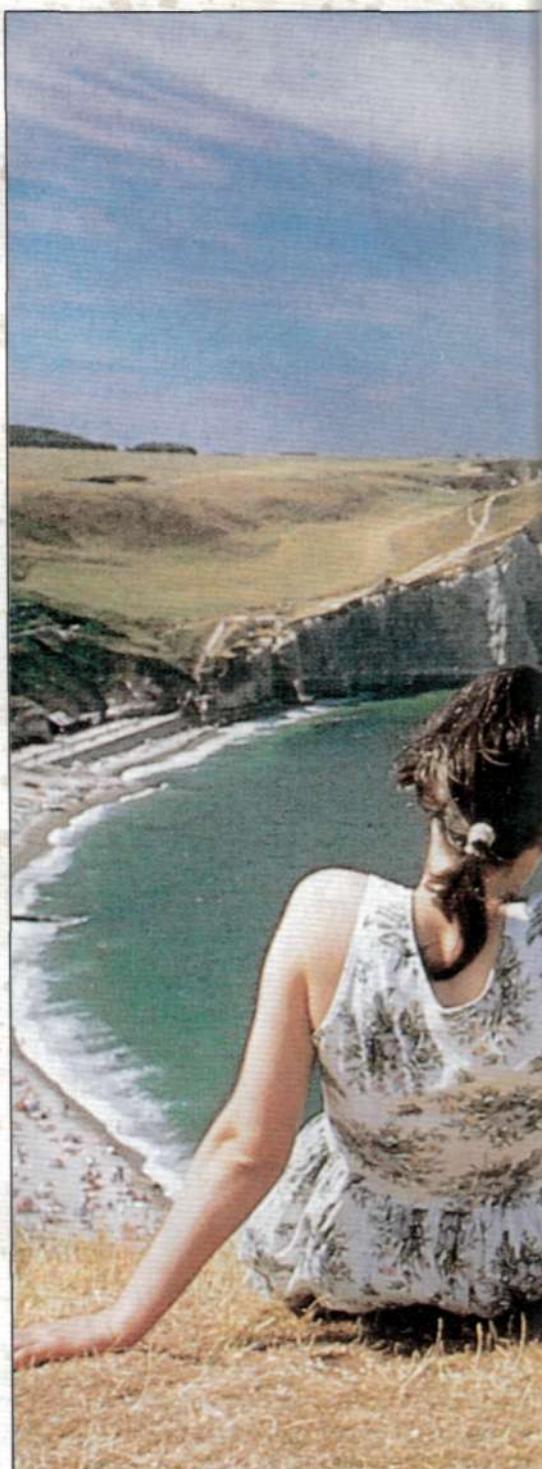

χεται τη θεωρία του γάμου ώς ίδιωτικού συμβάντος. Διδάσκει δτι ο Θεός ένώνει τόν ἄνδρα μέ τή γυναίκα. «Παρά Θεοῦ ἀρμόζεται ἄνδρι γυνή». Ό Θεός είναι ο νυμφαγωγός και ο ἄνθρωπος συγκατανεύει και συναίνει. Γι' αύτό και ο γάμος είναι, κατ' ἀρχήν, ἀδιάλυτος. «Ο οὖν ο Θεός συνέζευξεν, ἄνθρωπος μή χωριζέτω». (Ματθ. 19,6).

**Ο σκοπός του γάμου:
«Εις βοήθειαν καὶ διαδοχήν τοῦ
γένους τῶν ἀνθρώπων»**

Στό ἐρώτημα: «γιατί παντρεύονται οἱ ἄνθρωποι», ή πιό συχνή ἀπάντηση εἶναι: «γιά νά κάνουν παιδιά». Ή ἀπάντηση εἶναι λάθος, ιδίως όταν διατυπώνεται ἔτσι ἀπόλυτα καὶ ἀξιωματικά. **Βασικός σκοπός τοῦ γάμου εἶναι η ἀλληλοσυμπλήρωση, η ἀλληλοβοήθεια, η τελειοποίηση καὶ η συνεργασία τῶν δύο συζύγων.** Οι σύζυγοι καλοῦνται στό δύσκολο ἀλήμα τῆς ἀγάπης, η ὁποία αὐξάνει τίς πνευματικές διαστάσεις τῆς συζυγίας καὶ ὀδηγεῖ τὸ γάμο στήν οἰκογένεια, πού εἶναι ή «κατ' οἶκον Έκκλησία».

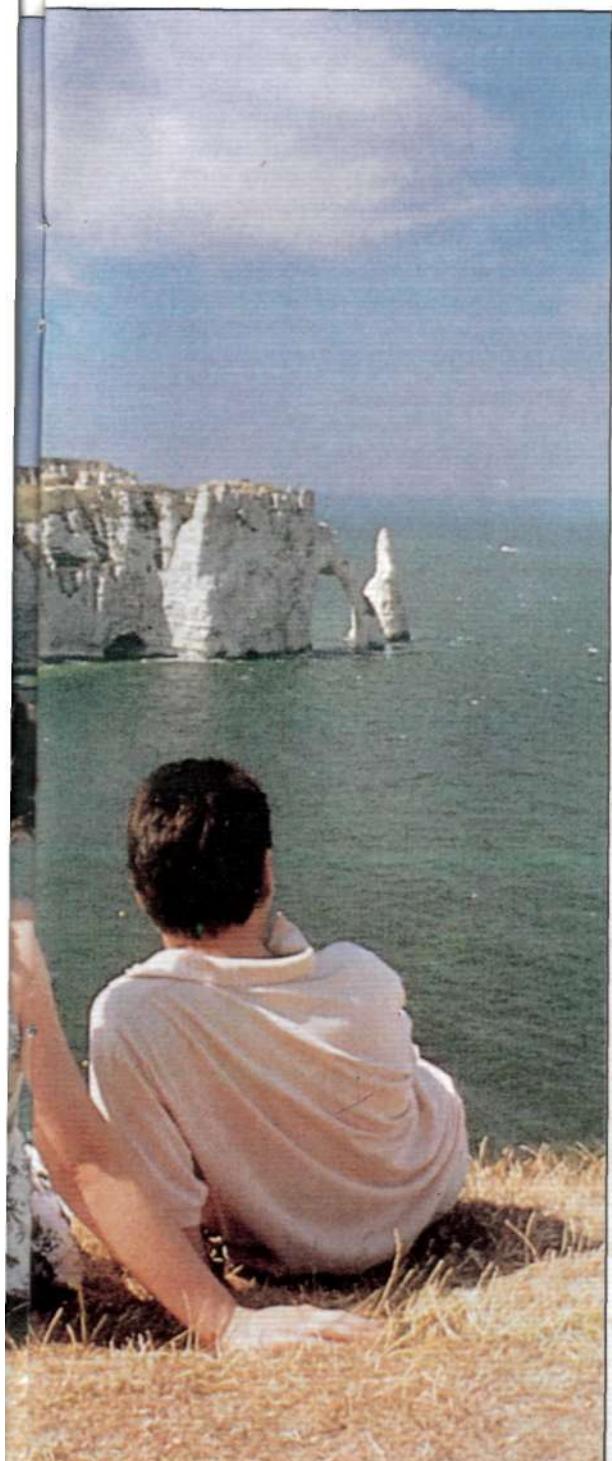
Δεύτερος σκοπός τοῦ γάμου εἶναι η γέννηση παιδιῶν. Στό δῆθεν ἀφελές ἐρώτημα: «πῶς ἔρχονται στὸν κόσμο τὰ παιδιά» ἐμεῖς ἀπαντάμε: «τά στέλλει ὁ Θεός». Καὶ όταν δὲν στέλλει, ύποτασσόμαστε στό θέλημά Του χωρίς νά διαλύνουμε τό γάμο. Βέβαια, παρά τὸ δτι η τεκνογονία δὲν εἶναι ὁ κεντρικός καὶ κύριος σκοπός τοῦ γάμου, δὲν παύει νά εἶναι σημαντικός. Τά παιδιά, ἑκτός τοῦ δτι φέρνουν εύτυχία στό σπίτι, ἑκτός τοῦ δτι ἀποτελοῦν τὸν καρπό τῆς ὑπακοῆς στό θεῖο θέλημα, ἐνώνουν ψυχικά τό ἀνδρόγυνο. Σήμερα, ἀλλωστε, μέ τήν δξεία φάση πού διέρχεται τό δημογραφικό μας πρόβλημα, εἶναι ἀνοησία καὶ πλάνη νά μιλάμε γιά οἰκογενειακό προγραμματισμό καὶ περιορισμό τῶν γεννήσεων, όταν σέ λίγα χρόνια ή Ἑλλάδα θά ἔχει μετατραπεῖ σέ χώρα γερόντων. Καὶ η Πολιτεία όφείλει νά δώσει κίνητρα τεκνογονίας καὶ οίκονομικές παροχές στίς πολυτεκνικές οίκογένειες γιά νά βαστάσουν τό δυσβάστακτο βάρος τῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν, ύπό τίς σημειρινές ἀντίξεις συνθῆκες. Άλλα καὶ η Έκκλησία ἐνθαρρύνει τά νέα ζευγάρια στή γέννηση παιδιῶν συνιστώντας λιγότερη ψλοκρατία, λιγότερο ἀτομισμό καὶ περισσότερο πνεῦμα θυσίας. Πέραν δμως δλων αὐτῶν, θέλημα τοῦ Θεοῦ εἶναι η γέννηση παιδιῶν μέσα στό γάμο καὶ η ἀνατροφή τους μέσα στό θερμοκήπιο καὶ τή θαλπωρή τῆς χριστιανικῆς οἰκογένειας.

Προϋποθέσεις έπιτυχημένου γάμου

Η έπιλογή του ή της συζύγου βρίσκεται στήν κορυφή των προϋποθέσεων αύτων. Κάθε έπιπολαιότητα, βιασύνη ή ύστεροβουλη έπιλογή μέ κριτήρια ώφελιμιστικά και μόνο, διακινδυνεύει τήν έπιτυχία και βιωσιμότητα του γάμου. Πολλοί δίνουν σημασία στήν όμορφιά και στήν έξωτερική έμφανιση και μόνο, άδιαφορώντας γιά τόν έσωτερικό ψυχικό κόσμο του μελλοντικού τους συντρόφου. Παρασύρονται άπό τήν έπιφάνεια και πέφτουν σε παγίδα. Η ζωή διδάσκει ότι πρώτιστο μέλημα κάθε μελλόνυμφου πρέπει νά είναι ή έξακριβωση του πνευματικού θησαυρού του ή της μελλοντικής συντρόφου. "Ανδρας ή γυναίκα χωρίς χαρακτήρα, άρετές, αισθήματα, άγάπη και κυρίως πίστη και εύλαβεια στό Θεό, δέν έμπνεει έμπιστοσύνη. Και ο γάμος δέν είναι «παῖξε - γέλασε». Είναι ύποθεση ζωῆς. Ή τυχόν άποτυχία του κοστίζει σε εύτυχια και είρηνη. Και τή ζωή του δέν τήν ξαναφτιάχνει κανείς ευκολα. Ούτε έχουμε δύο ζωές, ώστε νά έλπιζουμε νά ζήσουμε έπι γης τή δεύτερη. Γι' αύτό χρειάζεται άπό τήν άρχη προσοχή. Μιά στραβωτιμονιά πληρώνεται μέ χρόνια δυστυχίας.

Κατόπιν έρχονται οι άλλες προϋποθέσεις δημόρφωση, τά χαρίσματα, ή όμορφιά, ή κοινωνική θέση, ή οίκονομική κατάσταση. Πρέπει νά παύσει ο γάμος νά είναι μιά οίκονομική συναλλαγή και μόνον. Οι γονεῖς φροντίζουν γιά τήν άποκατάσταση τού παιδιού τους. Και τού έξασφαλίζουν συνήθως πολλά ή λίγα. Από αύτά δημος και μόνον δέν έξαρτάται ή εύτυχια του νέου ζευγαριού. Και άλλοιμονο σέ δποιον ύπολογίζει σ' αύτα και μόνο. Θά άποτύχει, δάν δέν συντρέχουν και τά ύπόλοιπα.

Oi γονεῖς - τά πεθερικά

Δέν ύπάρχει γονέας πού νά μή θέλει τήν εύτυχία τοῦ παιδιοῦ του. Πολλοί δώμας άπό αὐτούς, δέν μποροῦν νά πιστέψουν ότι τό παιδί τους, άπό τή στιγμή πού παντρεύθηκε έπαυσε νά τους άνήκει δπως πρίν, άλλά άνήκει τώρα στόν ή στήν σύζυγο. Γι' αύτό και έχουν τήν άξιωσή νά άναμειγνύονται στή ζωή τοῦ ζευγαριού και νά άξιώνουν αύτοί νά τό διευθύνουν, πράγμα πού γίνεται πηγή άνωμαλίας, ιδίως όταν ένας άπό τους συζύγους άνέχεται ή και έπιδιώκει

αύτό τό καθεστώς. Οι γονεῖς, πού έτσι συμπεριφέρονται, κάνουν κακό στά παιδιά τους, γίνονται ύπαίτιοι συνήθως και διαλύσεως τοῦ γάμου. "Οταν δέν ύπάρχει λόγος, δέν πρέπει οι γονεῖς νά μένουν στό ίδιο σπίτι μέ τους νεόνυμφους. Νά τους βοηθοῦν, ίδιως στά πρώτα τους βήματα, άλλά νά άποφεύγουν άκαρες και άψυχολόγητες έπεμβάσεις στά έσωτερικά τής ζωῆς τοῦ άνδρογύνου. Τούς προσφέρουν κατ' αύτό τόν τρόπο πολύτιμη βοήθεια.

Τή εύχή τής Έκκλησίας πρός τή νύφη είναι, μεταξύ άλλων, νά διατελεῖ «εύφραινομένη τῷ ίδιῳ άνδρι». Καί είναι σαφῶς ένδεικτική τοῦ ότι ή εύφροσύνη αυτή δέν έξαντλείται στίς ώδινες τοῦ τοκετοῦ. Ό άσκητικώτατος Άπ. Παῦλος σάν καταπέλτης διατάσσει τους συζύγους: «Μή ἀστερεῖτε ἄλλήλους», δηλ. μή μένετε μακριά ὁ ἕνα, ἀπό τόν ἄλλον γιά πολύ χρονικό διάστημα, γιά νά μή βρίσκει ὁ σατανᾶς εὐκαιρίες και σᾶς πειράζει. Ή ἀποχή ἀπό τά συζυγικά καθήκοντα ἐπιβάλλεται γιά ἀσκηση και ἐγκράτεια μέ κοινή συναίνεση ἀμφοτέρων. Καί δπως είναι ἀμαρτωλός και ἀνεπίτρεπτος γιά χριστιανούς ἐκφυλισμός, ή σαρκολατρεία και ή ἀκολασία μέσα στό γάμο, ἄλλο τόσο ἀμαρτωλός και βάρβαρος ἀκρωτηριασμός τής συζυγίας είναι ή μετατροπή τῶν σεβαστῶν και ἀνθρώπινων σαρκικῶν σχέσεων τῶν συζύγων σέ πρόγραμμα ὀρθολογικά κατευθυνόμενο και ἀστυνομευόμενο.

Ο "Τίμιος γάμος"

«Ασπιλος ὁ γάμος καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος». Αύτό εὑχεται και εὐλογεῖ ἡ Ἐκκλησία. Και ὁ λαός μας συμπληρώνει: «Νά τιμήσετε τό στεφάνι σας!» Ή ἐποχή μας, πολὺ ἀνεκτική ιδίως στίς παραβάσεις τῆς συζυγικῆς πίστεως, ἀμινηστεύει εύκολα τή μοιχεία και τήν πορνεία, ἐνῶ ὁ Κύριός μας δέχθηκε μόνο γι' αὐτό νά δίδεται διαζύγιο, πράγμα που σημαίνει πόσο τραυματικές είναι γιά τήν ἐνότητα τοῦ γάμου και ἀσεβείς γιά τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Σήμερα ώστόσο τά ηθη χαλαρώνουν, ἀλλά δέν παύουν οἱ καρδιές νά ἀπορρίπτουν τή συζυγική ἀπιστία σάν προδοσία και καταπάτηση ὅρκων που δόθηκαν ἐνώπιον Θεοῦ και ἀνθρώπων. Η ύποχρέωση σεβασμοῦ τῆς τιμῆς ισχύει γιά ἄνδρες και γυναῖκες. Είναι πλάνη ἡ ἀποψη δτι δῆθεν οι ἄνδρες είναι ἐλεύθεροι και μόνο οι γυναῖκες ύποχρεωμένες νά μένουν πιστές. Ο λαός μας ἐρωτᾷ: «Ἐλεύθερος εἶσαι ἡ παντρεμένος» ἐννοώντας δτι ὁ παντρεμένος δέν είναι ἐλεύθερος νά κάνει δ.τι θέλει, διότι δεσμεύεται ἀπό τίς ύποχρεώσεις που ἔχει ἀναλάβει ἀπέναντι στόν σύζυγό του. «Οσοι σκέπτονται διαφορετικά, χωρίς νά τό ἀντιλαμβάνονται, ύπονομεύουν τά θεμέλια τοῦ σπιτιοῦ τους και διακυβεύουν τήν ἐνότητα τῆς οἰκογένειάς τους. Και είναι μεγάλο κρῆμα.

‘Η οίκογένεια ως «κατ’ οἶκον ἐκκλησία»

‘Ο Απ. Παῦλος δύνομάζει τή χριστιανική οίκογένεια «κατ’ οἶκον ἐκκλησία». Είναι ή μικρή ἐκκλησία, πού, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, μοιάζει τῆς ἄλλης τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Γιατί δπως ἐκείνη, ἔτσι κι’ αὐτή ἔχει ἀγιότητα, ἐνότητα, καθολικότητα καθώς προέρχεται κατ’ εὐθείαν ἀπό τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Μέσα σ’ αὐτή τήν οίκογένεια κατοικεῖ ὁ Θεός, πού μέ τήν παρουσία Του ἔχαιριάζει τά ἀνθρώπινα καὶ ἔξασφαλίζει, στήν ἀνθρώπινη ἀδυναμία, νίκη καὶ σωφροσύνη. ‘Ο Απ. Παῦλος καὶ οἱ ἄγιοι Πατέρες διδάσκουν δτι ὁ γάμος δόθηκε ἀπό τό Θεό στούς ἀνθρώπους καὶ ως διέξοδος τῆς «άκρασίας» των, δηλ. ως κυματοθραύστης στήν ἀτιθάσευτη σεξουαλική ὄρμη, ὥστε ὁ ἀνθρωπός νά βρίσκει ίκανοποίηση καὶ νά διαφυλάττεται ἀπό ἄλλες παρεκτροπές. Η οίκογένεια ως ἐκκλησία φέρει μέσα της τό ιερό στοιχεῖο, πού δλοι ὀφείλουν νά σέβονται. Τό λέγει πολὺ χαρακτηριστικά ὁ ιερός Χρυσόστομος: «Γάμος γάρ οὐχ ἵνα ἀσελγῶμεν εἰσενήνεκται, οὐδὲ ἵνα πορνεύωμεν, ἀλλ’ ἵνα σωφρονῶμεν... δύο γάρ ταῦτα ἔστι δι’ ἄπερ εἰσενήνεκται ὁ γάμος:

ἵνα τε σωφρονῶμεν καὶ ἵνα

πατέρες γινώμεθα,

τῶν δέ δύο τούτων

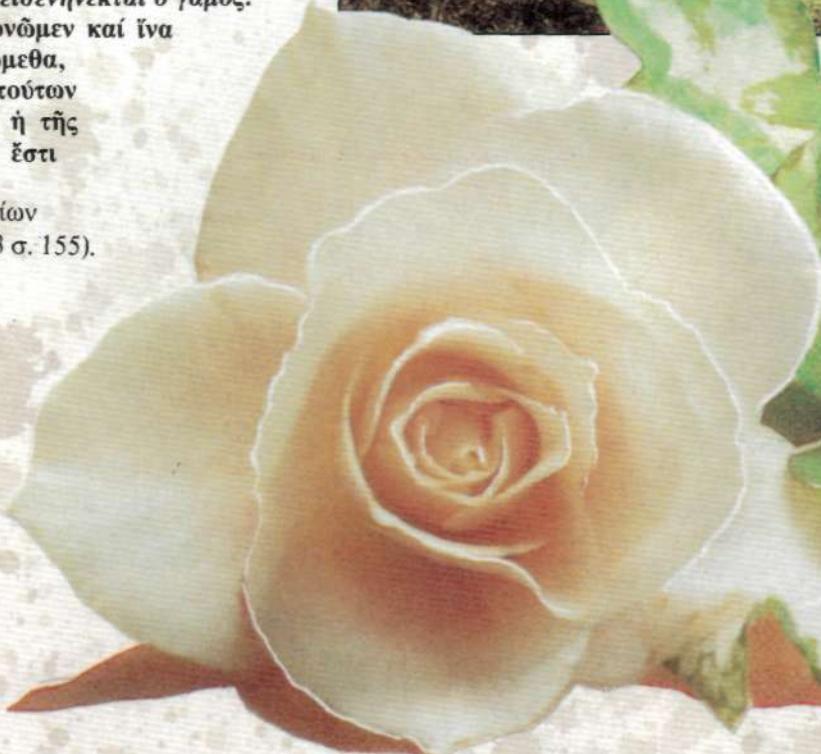
προηγουμένη ἡ τῆς

σωφροσύνης ἔστι

πρόφασις»

(‘Απαντα Ἀγίων

Πατέρων τ. 33 σ. 155).

Ἡ ἀγάπη ὡς ἰσχυρό ὅπλο ζωῆς

Δέν ύπάρχει μεγαλύτερη δύναμη ἀπ' τὴν ἀγάπη. Τὴν ἀληθινή, τὴν εἰλικρινή, τῇ χριστιανικῇ ἀγάπῃ. Ὁ ὅμνος τῆς ἀπὸ τὸν Ἀπ. Παῦλο εἶναι ἀποκαλυπτικός: «Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται, ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ, ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἐαυτῆς, οὐ παραλογίζεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν...» (Α΄ Κορ. 1γ' 4-6) Εἶναι η δύναμη πού ἔνωνται τὰ διεστῶτα, πού προσφέρει τὴν ἀνεκτικότητα, πού ἔξασφαλίζει τὴν ὁμαλότητα. Εἶναι αὐτή πού συνενώνει τίς καρδιές, πού καθιστᾶ τὸν ἄνθρωπο δυνατό, πού ξεπερνᾷ τίς δυσκολίες.

Ἄνεβασμένοι στὴν κοινή σχεδία τῆς ζωῆς σας, κινδυνεύετε κάθε λίγο καὶ λιγάκι νά καταποντισθῆτε. Μέ τὴν κοινή ἀγάπη σας, συνενώνοντας τίς δυνάμεις σας, θά ἀντιμετωπίσετε ἀπό κοινοῦ τὰ κύματα τῆς ζωῆς. Καὶ θά νικήσετε μὲ τῇ χάρῃ τοῦ Θεοῦ. Ἡ ζωή κρύβει ἐκτλήξεις. Ἐλάχιστες φορές χαμογελᾶ, τίς περισσότερες προσφέρει θλίψη καὶ δάκρυα. Εἶναι «κεδιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος». Ποιός ποτέ δέν δοκίμασε τὴν πικρή της γεύση; Δέν εἶναι - ὅπως θά θέλαμε - ἀνθόσπαρτη ἡ πορεία τῆς ζωῆς. Παγίδες καὶ σκορπιοί μᾶς κυκλώνουν. Ἡ ἀγάπη, μαζί μὲ τῇ πίστῃ, κάνουν τὸν ἄνθρωπο δχι ἀπρόσβλητο ἀλλά ἀδάμαστο. Ἡ τέχνη εἶναι νά ξέρεις νά προσπερνᾶς τὰ ἐμπόδια. Καὶ ἐπειδή «ἀγαθοί οἱ δύο ύπερ τὸν ἔνα», ἡ ἀγάπη τῶν δύο συζύγων εἶναι ὅπλο ἀπροσμάχητο. Καὶ τρόπος ὑπέρβασης κάθε κρίσεως.

Η τελετή τοῦ γάμου σας

Πολλά ζευγάρια φθάνουν στό γάμο χωρίς νά γνωρίζουν τί είναι ή τελετή στήν έκκλησία, τί συμβολισμούς περιέχει, τί διδαχή τούς προσφέρει. "Ετσι παραμένουν ξένοι πρός τήν εὐλογία τοῦ Μυστηρίου, δέν συμμετέχουν σ' αὐτό, ἀν δέν ἀσεβοῦν κιόλας. Εἴδαμε ζευγάρια νά στέκονται ἐμπρός στόν ιερέα χωρίς ἐπίγνωση, χασκογελώντας αὐτάρεσκα, περιφέροντας τό βλέμμα δεξιά καί ἀριστερά, κάνοντας ἐπίδειξη πλούτου καί... ἔξυπνάδας. Θλίψη καί ἀγανάκτηση μᾶς κυριεύει στή θέα τέτοιων ζευγαριῶν, πού ἔρχονται στήν έκκλησία «γιατί τό έθιμο τό ἀπαιτεῖ» καί χωρίς προϋποθέσεις συμμετοχῆς στό Μυστήριο. Ή δὴ ύπόθεση μοιάζει μέ γελοιογραφία γάμου. Ό ιερέας προσεύχεται γιά κείνους πού κορδακίζονται μπροστά του, είτε... ἀστεϊζόμενοι ἀνούσια μεταξύ τους, είτε ἔχοντας ἄλλον τή σκέψη τους. Κι δώμας πόσο ἀδικοῦν τόν ἑαυτό τους! Ή τελετή τοῦ Μυστηρίου τοῦ γάμου είναι ἀπό τίς πιό θεαματικές, τίς πιό περιεκτικές καί τίς πιό διδακτικές. Χάνουν δσοι δέν προσέχουν.

Καὶ βέβαια ή τελετή δέν ἔχει μαγικό χαρακτήρα. Δηλ. καμιά εὐλογία «δέν ισχύει» ἀν οι νεόνυμφοι δέν τήν ἐκζητήσουν διά τῆς Έκκλησίας. Μερικοί νομίζουν δτι ἀν ὁ ιερέας διαβάσει μερικές εὐχές, τίς πεῖ καί τίς ἀκούσει ὁ ἰδιος, αὐτό ἀρκεῖ γιά νά ἔλθει ή εὐλογία στούς νεόνυμφους. Πλάνη. Τόσο οι νεόνυμφοι, δσο καί οι καλε-

σμένοι τους δόφείλουν νά προσέχουν καί νά προσεύχονται στή διάρκεια τοῦ Μυστηρίου. Αύτό πού συμβαίνει μερικές φορές είναι ἀπαράδεκτο. Μέ τήν ἄφιξη τοῦ ζευγάρους μπαίνουν δλοι μαζικά στήν έκκλησία ή ὅποια δίδει τήν ἐντύπωση ἀγορᾶς. "Ολοι μιλοῦν, ἄλλοι ἀστειεύονται, ἄλλοι περιφέρονται καί ἐλάχιστοι προσέχουν. Άκομη καί ὅταν ή Άκολουθία ἀρχίσει αὐτοί δέν συγκινοῦνται. Καί ἀναγκάζουν τόν ιερέα νά ἀπευθύνει συστάσεις. Κρῆμα, γιατί κατέχουμε ἔνα θησαυρό καί ἀγνοοῦμε τήν ἀξία του..."

"Οσοι ἔχουν ἐπίγνωση ξέρουν κατ' ἀρχήν δτι μπαίνοντας στήν έκκλησία δόφείλουν νά δείχνουν εὐλάβεια πρός τήν ιερότητα τοῦ χώρου. Πρῶτοι οι μελλόνυμφοι. Αύτοι είναι τό κέντρο τῆς ύποθέσεως. Μέ σοβαρότητα, χωρίς γέλιο καί συνομιλίες, χωρίς κοιτάγματα καί πειράγματα, προσέρχονται ἐμπρός στό εἰδικό τραπέζι πού είναι στή μέση τοῦ ναοῦ εύτρεπτισμένο μέ τό Ιερό Εὐαγγέλιο καί τά στέφανα καί τά δακτυλίδια τους. Πλαισιώνονται ἀπό τούς γονεῖς τους. Αύτή είναι μία ἀπό τίς ιερότερες καί ἀποφασιστικότερες στιγμές τῆς ζωῆς τους. "Αν τήν ζοῦν, τό δείχνουν. "Αν σχι, ἀδικοῦν τόν ἑαυτό τους καί ἀμαρτάνουν ἐνώπιον τῆς Έκκλησίας. Προσέξατε. Κάθε ἀσέβεια ἐντός τοῦ Οίκου τοῦ Θεοῦ ίσοδυναμεῖ μέ ιεροσυλία, μέ καπτηλεία τῶν θείων. Καί «Θεός οὐ μυκτηρίζεται» ἄλλα ὄργιζεται μέ τούς ἀσεβεῖς.

Τό Μυστήριο τοῦ γάμου τελείται κατ' ἀρχήν μόνον μεταξύ ὄρθοδόξων. Ή ὄρθοδοξη Έκκλησία δέν ἀναγνωρίζει συμμετοχή στά Μυστήριά της μή ὄρθοδόξων (Intercommunio). Κατ' ἔξαίρεσιν ἐπιτρέπεται νά ιερολογηθεῖ γάμος καί ὅταν ὁ ἑνας είναι ὄρθοδοξος καί ὁ ἄλλος χριστιανός ἐτερόδοξος (Καθολικός η Προτεστάντης). Αύτός λέγεται «Μικτός γάμος». Στό ἔξωτερικό δπου ζοῦν ὄρθοδοξοι είναι συχνός. Στήν Έλλάδα ἀκόμα σχι. Έπιβάλλει ώστόσο τήρηση λεπτῶν ισορροπιῶν. Η διαφορά τοῦ δόγματος μεταξύ τῶν συζύγων δέν είναι πάντα χωρίς προβλήματα. Ή ὄρθοδοξη Έκκλησία μας ἐπιθυμεῖ τά παιδιά πού θά προέλθουν ἀπό ιερολογημένο μικτό γάμο, νά γίνουν ὄρθοδοξα. Καί ζητεῖ σοβαρές ἐγγυήσεις γιά τήν ἐκπλήρωση τῆς ἐπιθυμίας της αὐτῆς.

"Αποκλείεται τέλεσις ὄρθοδοξου Μυστηρίου ὅταν ὁ ἑνας ἀπό τούς δύο είναι ἄλλο-θρησκος (έβραϊος, μουσουλμάνος κλπ,

Οι συμβολισμοί του Μυστηρίου

Στή διάρκεια τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Μυστηρίου τοῦ γάμου τελοῦνται ώρισμένες πράξεις που ἔχουν βαθύτατο συμβολισμό. Δέν εἶναι ὁ γάμος κοσμικό ή κοινωνικό γεγονός που γίνεται γιά ἐπίδειξη. Δυστυχώς πολλοί ἔτσι νομίζουν. Γι' αὐτό και ζητοῦν «λούστα» και φωτισμούς ἀπλετούς και χορωδίες και χαλιά καὶ ἀνθοστολισμούς και φωτογράφους κλπ. Φοροῦν ἄσεμνες τουναλέτες πού προσδιάζουν σέ νυκτερινά κέντρα, και ὅχι στήν ἑκκλησία, μέ προκλητικά ἔξωμα και μίνι, μέ ύπερβολική ἐνδυματολογική αὐταρέσκεια μόνο

και μόνο γιά νά φανοῦν! Και νά σκεφθεῖ κανείς ὅτι ἔκείνη τήν ὥρα ή Ἐκκλησία μέ στοργή και ἀγάπη προσεύχεται γιά τήν εὐτυχία τῶν νέων παιδιῶν πού ἔρχονται εἰς γάμου κοινωνίαν. Ποιός τήν μιμεῖται; Κανείς η ἐλάχιστοι. Ποιός νοιάσθηκε ποτέ νά μάθει τούς βαθεῖς συμβολισμούς τῶν διαφόρων τελετουργικῶν πράξεων; Κανείς η ἐλάχιστοι. Και γιατί δλα αὐτά; Διότι οι πολλοί εἶναι στήν ἄγνοια και θέλουν νά μείνουν σ' αὐτήν.

‘Αλλ’ ἀς δοῦμε τούς συμβολισμούς τῆς τελετῆς τοῦ γάμου:

1. Πάνω στό τραπέζι, πού συμβολίζει τήν Ἀγία Τράπεζα ύπάρχει τό ιερό Εὐαγγέλιο. Είναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός παρών. Μαζί και ἐπάνω σ' αὐτό ἔχουν τοποθετηθεῖ τά δακτυλίδια και τά στέφανα. Ἀπό τόν Χριστό τά παραλάμβανει ὁ ιερεὺς και τά τοποθετεῖ στά δάκτυλα και στά κεφάλια τῶν μελλονύμφων.

2. Στέκονται δίπλα - δίπλα δρθιοι οι μελλόνυμφοι. Ή γυναίκα στό πλάι τοῦ ἀνδρός. Αύτό συμβολίζει τήν ισοτιμία ἀνάμεσα στά δύο φύλα. Δέν εἶναι ή γυναίκα οὕτε «κεφαλή» τοῦ ἀνδρός, οὕτε ύποπόδιον τῶν ποδῶν του. Είναι ισάξια και ισότιμη σύζυγος, μέ τά ἴδια δικαιώματα και τίς ἴδιες ύποχρεώσεις. Είναι «σύζυγος», δηλ. κάτω ἀπό τόν ἴδιο ζυγό.

3. Όι ερεύς τους φορεῖ δακτυλίδι. Συμβολίζει την ύπόσχεση ότι θά άκολουθησει ό γάμος. Σήμερα ό 'Αρραβώνας και ό Γάμος γίνονται ταυτόχρονα. Σέ παλιότερα χρόνια γίνονταν χωριστά. Και στά δύο έκαλείτο ό ερεύς. Έπειδή δύως πολλοί άρραβώνες διαλύονταν και δέν έφθαναν στό γάμο, ένω ή 'Εκκλησία τους είχε εύλογήσει, γι' αύτό δρίσθηκε νά τελοῦνται ταυτόχρονα. "Ετσι ή δλη τελετή άρχιζει μέ την 'Ακολουθία του 'Αρραβώνος και έπεται τό Μυστήριο του γάμου. Ή 'Ακολουθία του 'Αρραβώνος δέν είναι Μυστήριο.

4. Στή διάρκεια του γάμου ό ειρέας ένώνει τά χέρια τῶν μελλονύμφων. Σέ ένδειξη ότι ή ζωή τους ένώνεται από έκείνη τή στιγμή άπό τό Θεό πού τήν εύλογει και τήν έξαγιάζει.

5. Τοποθετοῦνται στέφανα στά κεφάλια τους. Συμβολίζουν τήν στεφάνωση, δηλ. τήν ἀμοιβή τῆς ἀρετῆς τους και τῆς ἀγνότητάς τους. "Αλλωστε γι' αύτό ή νύφη φοράει ἄσπρο νυφικό. Στεφανώνονται δπως οί ἀθλητές πού νίκησαν.

6. Πίνουν άπο τό ίδιο ποτήρι γλυκό κρασί. Συμβολίζει τήν κοινότητα ὅλων τῶν στιγμῶν τῆς ζωῆς. Ἐφεξῆς ὅλα θά τά δοκιμάζουν μαζί, και τίς χαρές και τίς λύπες.

7. «Χορεύουν» τὸν Ἡσαῖα. Δέν εἶναι ἀκριβής ή ἐκφραστή. Τό σωστό εἶναι ὅτι δέν

χορεύουν τίποτε, ἀλλά περιφέρονται ἀπό τὸν ιερέα τρεῖς φορές γύρω ἀπό τήν προσωρινή μικρή Ἀγία Τράπεζα ἐνῶ ψάλλονται τρία τροπάρια ἐκ τῶν ὅποιων τό πρῶτο ὀρχίζει μὲ τή φράση: «Ἡσαῖα χόρευε». Δέν πρόκειται γιά χορό, ἀλλά γιά θριαμβευτική περιστροφή τοῦ ζεύγους, σέ ἐνδειξη χαρᾶς και δόξας.

8. Οι καλεσμένοι πετοῦν ρύζι και ροδοπέταλα. Τό ρύζι γιά νά «ριζώσουν» δπως λέει ό λαός, τά ροδοπέταλα γιά νά είναι «άνθόσπαρτος» ό βίος τους. Μερικοί πετοῦν και κουφέτα, άλλα τά κατευθύνουν στά κεφάλια είτε τῶν νεονύμφων, είτε άλλων προσκεκλημένων γιά νά... παίξουν. Είναι άσεβεια και καμιά φορά και έπικινδυνο.

9. Ό ιερεύς άφαιρει τά στέφανα άπό τά κεφάλια και τά παραδίδει μυστικά στά χέρια τού Θεού παρακαλώντας Τον νά τά διαφυλάξει «άσπιλα, άμόλυντα, άνεπιβούλευτα, άμωμω» είς τούς αιώνας.

Κάντε, όταν μπορεῖτε, ένα γνήσιο ήλληνορθόδοξο γάμο, μέ δλες τίς άπωτήσεις της Παραδόσεώς μας.

«Η δέ γυνή ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα»

Στό τέλος τοῦ ἀποστολικοῦ ἀναγνώσματος ἀκούεται ἡ φράσις αὐτῇ. Τὴν ἀπευθύνει ὁ Ἀπ. Παῦλος πρός τοὺς Ἐφεσίους.

Στό λαό ἔχει «περάσει» ἡ ἐντύπωση ὅτι ἐδῶ ὁ Ἀπόστολος συμβουλεύει τὴν κάθε γυναῖκα, νά φοβᾶται δηλ. νά τρέμει καὶ νά ἀκούει χωρίς ἀντίλογία τὸν ἄνδρα της. Γι' αὐτό καὶ μερικές γυναῖκες, πιστεύοντας πώς πρέπει νά δείξουν τῇ δύναμῃ τους στὸν ἄνδρα τους, ἐκείνη ἀκριβῶς τὴν ὥρα τοῦ πατοῦν τὸ πόδι καὶ οἱ καλεσμένοι γελοῦν μέ τό... τέχνασμα. Λές καὶ τό πάτημα ἢ ὅχι τοῦ ποδιοῦ εἶναι ἀρκετό γιά νά χαρίσει σὲ μιά γυναῖκα ὑπεροχή ἢ ὅχι ἔναντι τοῦ ἄνδρα της. Πρόκειται γιά σαφῆ παρανόηση. Η φράση τοῦ Ἀποστόλου σημαίνει: «**Η δέ γυναῖκα νά σέβεται καὶ νά ύπολογίζει τὸν ἄνδρα της**». Καὶ τό λέγει αὐτό ἐπειδὴ πιό μπροστά ἔδωσε ὀδηγίες στοὺς ἄνδρες πώς ν' ἀγαποῦν τίς γυναῖκες των. «Οι ἄνδρες λοιπόν θά ἀγαπάτε - λέγει - τίς γυναῖκες σας σάν νά εἶναι ὁ ἑαυτός σας καὶ θά θυσιάζεσθε γι' αὐτές. Καὶ οἱ γυναῖκες σέ ἀνταπόδοση θά σέβεσθε τοὺς ἄνδρες σας, ἀπονέμοντες σ' αὐτούς τά «πρωτεία τιμῆς» πού σέ κάθε περίπτωση εἶναι πρωτεῖα διακονίας.

Οι κακῶς ἐννοούμενες φεμινιστριες τοῦ καιροῦ μας δέν ἀκοῦν μέ καλό αὐτί τὴν προτροπή αὐτή. Δείχνουν πώς θέλουν νά ἀρχίσουν μέ ἀντιδίκια τῇ συζυγικῇ ζωή τους. Ἐνῶ τοὺς χρειάζεται ἡ ἀγάπη. "Οπου ὑπάρχει ἀγάπη ἔκει δέν χρειάζεται καμμιά ἄλλη συμβουλή. "Αριστος σύμβουλος εἶναι ἡ ἀγάπη.

Οι ἔξυπνες γυναῖκες - ἔλεγε κάποιος - ἔχουν λύσει τό πρόβλημα τῶν σχέσεών τους μέ τοὺς ἄνδρες τους μέσα στό σπίτι. Οι ἄλλες γυρίζουν στοὺς δρόμους κρατώντας πανώ μέ φεμινιστικά συνθήματα. Εἶναι ἀλήθεια. Η Ἐκκλησία διδάσκει τὴν ἴσοτιμία - ὅχι τὴν ἴσότητα - τῶν δύο φύλων. Ἰσότητα δέν ὑπάρχει γιατί τό κάθε φύλο ἔχει τίς ιδιαιτερότητές του πού ὅποιος τίς ἀγνοεῖ τό ἀδικεῖ κατάφωρα. Ἀναγνωρίζοντας τούς διαφορετικούς ρόλους κάθε φύλου, κηρύσσουμε τὴν ἴσοτιμία πρός ἀμφότερα.

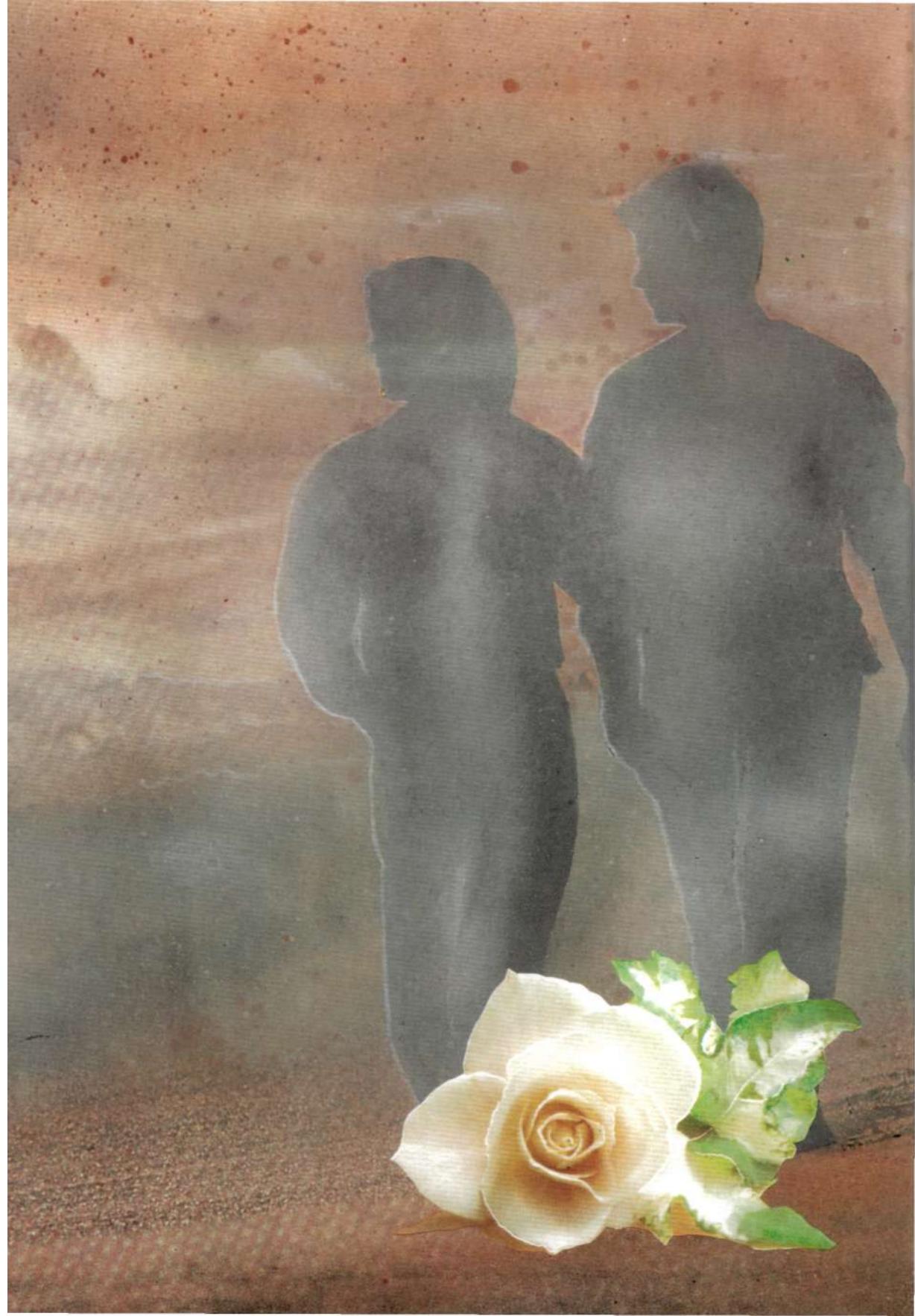
Θεμελιώστε τό σπίτι σας έπάνω στό Χριστό

Η οικογένεια δέχεται καθημερινά κραδασμούς. Είναι σεισμόπληκτη περιοχή. "Αν δέν έχει γερά θεμέλια θά διαλυθεῖ και θά καταρρεύσει. Άσφαλως ένδιαφέρεσθε νά διατηρηθεῖ μέχρι τέλους. Μιά όδός ύπαρχει πρός τοῦτο: νά θεμελιωθεῖ έπάνω στόν αιώνιο βράχο, τό Χριστό. Αυτός είναι ό μόνος ευπρόσδεκτος τρίτος άνάμεσα στους συζύγους. Γιατί έμπνεει πίστη, έλπιδα, άγάπη, άνοχή, έπιείκεια, φιλοτιμία, σεμνότητα, σεβασμό, άναγνώριση, εύγενια, θαλπωρή, ένότητα. Έπι πλέον ό Χριστός έμπνεει τήν έξοδο τοῦ καθενός από τήν άτομικότητα και τήν αύθυπερβασή τοῦ ένός γιά χάρη τοῦ ἄλλου.

Η συναισθηματική άγάπη τοῦ πρώτου καιροῦ σύντομα έξατμιζεται και χάνεται ἀν δέν είναι στερεωμένη πάνω στήν πίστη. Τά κορμιά γερνοῦν και τά πλούτη χάνονται. Οι κοσμικότητες κουράζουν και οι προϊκες έξανεμιζονται. Η ζωή έχει και άτυχίες. Αρρώστιες καιροφυλακτοῦν, ό κόσμος είναι κακός. Οικογένεια χωρίς πυξίδα πορείας είναι καράβι χωρίς πηδάλιο. Οικογένεια χωρίς Χριστό είναι σπίτι χωρίς θεμέλιο. Ποτέ δέν θά λειψουν οι παρεξηγήσεις, οι υπερβολές, ίσως και οι κακοήθειες. "Ομως μόνο ἄνθρωποι πού φοβοῦνται τό Θεό μποροῦν νά ξεπερνοῦν αύτές και ἄλλες δυσκολίες. Οι ἄλλοι παραδίδονται στή φθορά, πικραίνονται μέ τήν άποτυχία, τήν πληρώνουν σέ δλη τους τή ζωή.

Η οικογένεια είναι ή «έστια» τής άγάπης και τής θαλπωρής, τοῦ άγώνα και τής καταξίωσης τῶν προσώπων. Κρατήστε τη ζεστή, πηγή άνακούφισης και άνανέωσης.

Μερικές πρακτικές οδηγίες

- Τώρα πού παντρευθήκατε δέν είσθε έλευθεροι. Άνήκετε ό ἕνας στόν ἄλλο.
- Γίνετε καλοί σύζυγοι, μοιράζοντας μέ σωστές ἀναλογίες τά βάρη.
- Μή μετράτε μέ τό ύποδεκάμετρο τά λάθη τοῦ ἄλλου και τά δικά σας τά ἀμνηστεύετε. Συνήθως «μονός κανγάς δέν γίνεται».
- Μή ἀφήνετε νά παραμένουν σκιές στίς σχέσεις σας, ἄλλα μέ ἀμοιβαῖες ἔξηγήσεις διαλύετε ἐγκαίρως τά νέφη.
- Ἀποκτήστε Πνευματικό στήν οἰκογένειά σας. Θά σᾶς φανεῖ πολύ χρήσιμος.
- Μάθετε νά ἀκούντε και δχι μόνο νά μιλᾶτε ἡ, τό χειρότερο, νά διατάζετε.
- Ἡ πραγματικότητα δέν ἀλλάζει μέ τό νά στενοχωρεῖσθε ύπέρμετρα. Αναζητεῖστε τρόπους διεξόδου.
- Μάθετε νά προσεύχεσθε ζητώντας τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ.
- Μή ἀπορροφᾶσθε ἀπό τίς δουλειές σας, μέ συνέπεια νά μή «σᾶς βλέπει τό σπίτι σας». Εχουν και οι δικοί σας τήν ἀνάγκη σας.
- Δῶστε στά παιδιά σας χριστιανική ἀγωγή. Κάνε μακροπρόθεσμη ἐπένδυση πού θά σᾶς ἐπιστραφεῖ ἐντόκως.
- Μή ἀποσείετε τίς εὐθύνες σας. Ή ταπεινή ἀναγνώρισή τους είναι προϋπόθεση προόδου.
- Φροντίστε νά διδάσκετε μέ τό παράδειγμά σας και δχι μόνο μέ τά λόγια σας.
- Μή φθάνετε ευκόλα στά ἄκρα. Πάντα ύπάρχει μιά διέξοδος στά προβλήματα. Αρκεῖ νά ταπεινωθῆτε.
- «Οποιος θέλει νά είναι πρώτος, νά είναι δλων ύπηρέτης» (Ο Κύριος).
- Μέ τήν εὐγένεια πού συμπεριφέρεσθε πρός τούς ἔξω, μέ τήν ἴδια νά συμπεριφέρεσθε και πρός τούς οίκείους σας. Οχι δύο πρόσωπα.
- Μή κρατάτε κρυφά χαρτιά ἀπό τήν γυναίκα ἡ τόν ἄνδρα σας. Κάποτε θά σᾶς «κάψουν».
- Οι γυναικες μή θεωρεῖτε ύποτιμητικό τό νά ύπηρετείτε τό σπίτι σας.
- Οι σύζυγοι δέν ἔχουστάζετε τό σῶμα σας. Άνήκει και στόν ἄλλον.
- Αν πέσατε σέ σφάλμα, πήτε το μόνος σας. Μή ἀφήνετε νά τό μάθει ό ἡ ἡ σύζυγός σας ἀπό τρίτους, πού θά τό ποῦ δπως θέλουν.
- Μή διστάζετε νά ζητάτε συγγνώμη δταν φταίτε.
- Μή ἀφήνετε τρίτους ἀδιάκριτους και ἐπιπόλαιους νά ἀναμειγνύονται στά ἐσωτερικά σας.
- Όπλισθήτε μέ ἀγάπη και διάκριση, κάνε τό σταυρό σας και ριχθήτε στήν πάλη τής ζωῆς. Θά νικήσετε.
- Φυλαχθήτε ἀπό τό θυμό, τή βαναυσότητα, τήν ἀπρεπή γλώσσα.
- Μή ξανοίγεσθε σέ ἐπικίνδυνες σχέσεις μέ ἄλλο πρόσωπο. Διακινδυνεύετε τήν εὐτυχία σας. Ολα μαθαίνονται κάποια μέρα.

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

Δικαιολογητικά γιά εκδοση̄ ἀδείας γάμου

‘Ο θρησκευτικός γάμος τελεῖται ύστερα από ἀδεια πού ἐκδίδει ὁ Μητροπολίτης. Οι ἐνδιαφερόμενοι πηγαίνουν στήν ἐνορία τῆς νύφης καὶ συναντοῦν τὸν ἐφημέριο. Ἀπαιτοῦνται τὰ ἔξης δικαιολογητικά:

α. Πιστοποιητικόν ἀγαμίας γιά τὸν καθένα ἀπό τοὺς μελλονύμφους. Ἐκδίδεται ἀπό τὴν ἐνορία ἑκάστου. “Ἄν κάποιος εἶναι διαζευγμένος ἡ πέθανε ὁ πρῶτος σύζυγος ἀπαιτεῖται εἴτε Διαζευκτήριο, εἴτε πιστοποιητικό θανάτου.

β. Πιστοποιητικόν ἀσχέτου συγγενείας. Τό ἐκδίδει ὁ ἐφημέριος τῆς ἐνορίας τῆς νύφης, μὲ δύο μάρτυρες ἢ μὲ ὑπεύθυνη δήλωση τῶν ἐνδιαφερομένων, ὅτι δέν ἔχουν μεταξύ τους συγγένεια, ἀπό αὐτές πού ἐμποδίζουν τὸ γάμο.

γ. Αἴτηση πού συμπληρώνεται τὴν ἴδια ώρα ἀπό τὸν ἐφημέριο τῆς νύφης καὶ ὑπογράφεται ἀπό τοὺς δύο μελλονύμφους.

δ. Ἀπόκομμα ἐφημερίδος δημο-

σιεύθηκε ἡ προαναγγελία τοῦ γάμου.

ε. Γιά ὅλα αὐτά καταβάλλεται τέλος χαρτοσήμων καὶ κληρικοσήμων.

Τὴν ἀδεια ἐκδίδει ἡ Ιερά Μητρόπολις ἀπό δημο παραλαμβάνουν οι ἐνδιαφερόμενοι πρὶν ἀπό τὸ γάμο τους καὶ τὴν καταθέτουν στὸν ἐφημέριο τῆς ἐνορίας τῆς νύφης, δημο θά τελεσθεῖ ὁ γάμος.

“Ἄν ὁ γάμος τελεσθεῖ σέ ἄλλη ἐκκλησία, πράγμα πού πρέπει νά ἀποφεύγεται, τότε ὁ ἐφημέριος τῆς ἐνορίας τῆς νύφης δίδει γραπτή ἀδεια στὸν ἐφημέριο τῆς ἐνορίας πού θά τελεσθεῖ ὁ γάμος, νά τελέσει τὸ Μυστήριο.

Μετά τὸν γάμο, ἐπαναφέρεται στὸν ἐφημέριο τῆς ἐνορίας τῆς νύφης τὸ πιστοποιητικόν τελέσεως τοῦ γάμου, ὥστε νά καταγραφεῖ στὰ Μητρῶα καὶ νά δοθεῖ ἀντίγραφο γιά τὴ δήλωση τοῦ γάμου καὶ στὸ Ληξιαρχεῖο.

K.A. 99.08.022

ISBN 960-315-081-9

«...καί ἄγγελος Κυρίου προπορευέσθω ἐμπροσθεν
ὑμῶν πάσας τάς ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν»
(Ἀπό τήν εὐχή τῆς Ἐκκλησίας)

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ